

Geen stoffen, maar goederen

Wie in Nederland het nieuws volgt, hoort vaak spreken over het “*vervoer van gevaarlijke stoffen*”. Het klinkt bekend, ingeburgerd zelfs. Maar eigenlijk is het een term die de lading niet dekt – letterlijk. We zouden moeten spreken van het *vervoer van gevaarlijke goederen* of van het vervoer van gevaarlijke lading. Dat zal helpen om nog eens duidelijk te maken dat de regelgeving niet gaat over opslag en gebruik van gevaarlijke stoffen, hoe graag sommigen dat ook zouden willen.

Neem het **ADR**: voluit het *Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road*, in het Frans: *Accord relatif au transport international des marchandises dangereuses par route*. Hetzelfde geldt voor het **RID**: *Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail* / *Règlement concernant le transport international ferroviaire des marchandises dangereuses*. En ook het **ADN**: *European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Inland Waterways* / *Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par voies de navigation intérieures*.

Let op dat ene woordje: *goods*. Niet “substances”, niet “materials”, maar goederen. Daarmee wordt duidelijk dat het gaat om alle gevaarlijke zaken die vervoerd worden: van vloeibare chemicaliën tot gasen in cilinders, van explosieven tot lithiumbatterijen. Sommige zijn inderdaad zuivere chemische stoffen, maar andere zijn voorwerpen, apparaten of mengsels. Een accu of airbag is geen “stof”, maar kan wel degelijk gevaar opleveren tijdens transport, en valt wel degelijk onder de reikwijdte van de verdragen

Toch blijft Nederland hardnekkig vasthouden aan “gevaarlijke stoffen”. Het klinkt wellicht simpeler, maar het suggereert dat we het uitsluitend over pure chemicaliën hebben. Dat doet geen recht aan de werkelijkheid van de logistieke keten, waar juist de diversiteit aan gevaarlijke goederen de uitdaging vormt.

Taal is meer dan semantiek: het stuurt ons denken en handelen. Door te spreken van “gevaarlijke stoffen” vernauwen we ons blikveld en verliezen we de nuance. Door te spreken van “gevaarlijke goederen” sluiten we wél aan bij de internationale afspraken én benadrukken we dat de wereld groter is dan alleen de chemische stof in een vat.

De Nederlandse term daarmee niet alleen een semantische afwijking, maar ook een bron van verwarring. In de **Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs)** wordt de internationale terminologie slechts gedeeltelijk gevolgd, terwijl het materiële recht gebaseerd is op de implementatie van ADR, RID en ADN. Daarmee ontstaat een inconsistentie: juridisch verwijzen we naar internationale regels die *goederen* regelen, maar in onze nationale communicatie hebben we het over *stoffen*.

Taal doet ertoe. Wanneer beleidsmakers, toezichhouders en vervoerders hun werk baseren op een te beperkte term, dreigt het zicht te verdwijnen op het volledige spectrum aan risico's. Door consequent te spreken van *gevaarlijke goederen* sluiten we aan bij de authentieke verdragen en benadrukken we dat veiligheid niet alleen draait om stoffen, maar om alles wat als gevaarlijk goed vervoerd kan worden. Misschien hoeven we dan ook niet meer te praten over de niet-bestaande giftreinen die we wel in de pers maar niet op de rails zien.

Het is tijd om de terminologie recht te zetten: geen gevaarlijke stoffen, maar gevaarlijke goederen of misschien nog beter: gevaarlijke lading. Misschien is het tijd dat we onze terminologie corrigeren. Niet omdat Brussel of wie dan ook dat zegt, maar omdat helderheid en precisie in taal veiligheid dichterbij brengen. Hopelijk vinden we dit terug in de nieuwe versies van de regelgeving, die in 2027 van kracht zullen worden.

Henk Langenberg

22 augustus 2025